

† AMBROZIE
EPISCOPIVS GIVRGIVBVI

NAȘTEREA DOMNULUI

— TAINA CEA DIN VEAC ASCUNSA —

*PASTORALĂ
LA NAȘTEREA DOMNULUI
2011*

© Editura Episcopiei Giurgiului
2011

ÎNSEMNARE:

**Această Pastorală se va citi în bisericile parohiale și mănăstirești
la Sfânta Liturghie, în ziua praznicului Nașterii Domnului, iar în
filii, a doua zi.**

† A M B R O Z I E

DIN MILA LUI DUMNEZEU, EPISCOP AL GIURGIULUI

*Iubitului nostru cler, cinului monahal și
dreptcredincioșilor creștini, har și pace de la Dumnezeu,
iar de la Noi arhierească binecuvântare!*

„Iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi
pentru tot poporul, că vi S-a născut azi Mântuitor, în cetatea
lui David, Care este Hristos Domnul”. (Luca II, 10-11)

Iubiții mei fii duhovnicești,

Praznicul de astăzi ne cheamă din nou către
peștera Betleemului, unde în noaptea sfântă „a răsărit
lumii lumina cunoștinței”. Cu nespusă bucurie
duhovnicească primim această preaslăvită sărbătoare în
sufletele și în casele noastre și cu evlavie alergăm la

sfintele slujbe din biserici, pentru a-L preamări pe Hristos Domnul, „Soarele dreptății”.

Nimic nu ar putea să bucure mai mult sufletul omului de astăzi, care trăiește în vârtejul unei vieți atât de zbuciumate, decât gândul că prin minunea ce s-a săvârșit în peștera Betleemului, Dumnezeu a trimis pe Unul Născut Fiul Său ca lumineze în lumea, să o împace, să o curețe de păcat și să o mântuiască. De aceea, astăzi, când Hristos Domnul, la praznicul Nașterii Sale, bate la poarta inimilor noastre, trebuie să-l primim cu credință și cu dragoste, gândindu-ne la cuvântul Sfintei Scripturi care zice: „Întru nimeni altul nu este mântuirea, decât în Hristos Domnul, căci nu este sub cer niciun alt nume, dat între oameni, în care trebuie să ne mântuim noi” (Faptele Apostolilor IV, 12).

Preacucernici și Preacuvioși Părinți, Cuvioase Maici și Iubiți Credincioși,

Iată-ne din nou în fața slăvitei peșteri din Betleem spre a sărbători Nașterea Domnului, aducând închinăciunea noastră Pruncului Iisus și Preacuratei Sale Maici. Lumina lină a acestei seri și doxologiile cetelor îngerești, care așează strălucire veșnică pe icoana nașterii, străbat și pătrund adânc inima și mintea fiecăruia dintre noi. În fața acestor frumuseți, mai aproape de credința și de năzuințele noastre creștine, devenim vestitorii faptului dumnezeiesc împlinit acum aproape

două mii de ani, la porțile micului oraș Betleem. Devenim aievea colindători neobosiți spre a purta la ușa cugetelor credincioase ecoul mântuitoarelor adevăruri descrise în Sfânta Scriptură, ca de un singur condei, de către proorocii Vechiului Testament, aleșii lui Dumnezeu.

Întruparea Fiului lui Dumnezeu este o taină pe care mintea omenească nu o poate pătrunde. Sfântul Apostol Pavel se minunează de această nouă descoperire a lui Dumnezeu în lume, pe care o numește „marea taină a dreptei credințe” (I Timotei III, 16), iar vechile cântări bisericești înfățișează deopotrivă Nașterea Mântuitorului ca pe o „taină străină”, „mare și preaslăvită minune”.

Într-adevăr, taină străină și preamărită este Nașterea Domnului, căci prin ea, Cel nevăzut se face văzut, Cel necuprins de ceruri, în peșteră se cuprinde, Cel fără de margini, în scutece se înfașă, Cel ce stă pe scaun de heruvimi, stă culcat în peșteră săracă, Fiul lui Dumnezeu, fiul Fecioarei se face, Cel înconjurat de slava dumnezeiască ia chipul robului, pentru a fi mai aproape de noi. În fața acestei taine, pe care se cuvine să o primim prin credință, ne plecăm și noi cu smerenie și rostim împreună cu Sfântul Apostol Pavel: „O, adâncul bogăției și al înțelepciunii și al cunoștinței lui Dumnezeu! Cât de cu neputință de cercetat sunt hotărârile Lui și cât de cu neputință de aflat urmele căilor Lui” (Romani XI, 33).

Dumnezeu nu ne-a lăsat în întuneric. După trecerea „vremurilor neștiinței”, El ne-a făcut cunoscută

taina voinței Sale prin trimiterea Fiului în lume, pentru mântuirea noastră. Ce praznic „este mai vesel decât acesta – se întreabă *Sfântul Grigorie de Nyssa* – în care Soarele dreptății, risipind întunericul viclean al diavolului, strălucește cu firea prin însăși firea noastră, zi în care cel căzut se ridică, cel aflat în război e dus la împăcare, cel izgonit e readus, zi în care cel căzut de la viață revine la viață, cel robit își reia vrednicia împărătească, cel ferecat cu legăturile morții aleargă iarăși cu ușurință către patria celor vii?”¹. Deșertându-se de arătarea măririi pe care a avut-o în Sfânta Treime ca Dumnezeu „mai înainte de a fi lumea” (Ioan XVII, 5), prin ascultarea Sa desăvârșită față de Tatăl, Hristos S-a înfățișat lumii în mărirea Sa de Fiul al lui Dumnezeu. „Cuvântul, spune Sfântul Evanghelist Ioan, s-a făcut trup și s-a sălășluit întru noi și am văzut mărirea Lui, mărirea ca a Celui Unul- Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan I, 14).

Coborând din sânurile Tatălui, Fiul a venit în lume ca om și a viețuit cu oamenii, asemenea lor. Dar viața Lui omenească a fost o viață dumnezeiască. El s-a născut ca om adevărat, dar mai presus de legile firii. A purtat chip omenesc, dar „păcat n-a săvârșit, nici s-a aflat vicleșug în gura Lui” (I Petru II, 22). În fața tuturor, El s-a dovedit: „Sfânt, fără de răutate, fără de pată, osebit de păcătoși...” (Evrei VII, 26). Plin de îndurare și de dragoste pentru

¹ Sfântul Grigorie de Nyssa, *Omilii la Praznice Împărătești*, traducere din limba greacă veche de ierom. Agapie Corbu, Editura Sf. Nectarie, București, 2010, p. 39.

noi, El s-a adus pe Sine pentru noi „prinos și jertfă lui Dumnezeu, întru miros de bună mireasmă” (Efeseni V, 2), dovedindu-se Arhiereul cel veșnic.

Adevărul că Dumnezeu a devenit Om, înscris nu numai în paginile Sfintelor Evanghelii, dar și în operele unor gânditori și istorici din acea vreme, trezește în conștiința noastră sentimentul adorării Părintelui ceresc, dar și al prețuirii omului.

Prin Nașterea Mântuitorului se deschide orizontul larg și luminos al învățaturii creștine, îndreptat spre cinstirea și înălțarea ființei umane, către valorile nemuritoare ale adevărului și dreptății, ale dragostei și sfințeniei, ale demnității și păcii. În acest tărâm ne-a adus întruparea și învierea lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ca făpturi noi, ca „fii ai harului”, „sub ceruri noi și pământ nou”, precum limpede glăsuiește Sfântul Apostol Petru (II Petru III, 13).

„Cerurile noi” sunt sfintele noastre lăcașuri de închinare, biserici și mănăstiri, în care ecourile imnelor liturgice răsună cu frumusețe îngerească, iar „pământul cel nou” este dumnezeiescul altar la care au îngenunchiat și s-au închinat moșii și strămoșii noștri, și unde s-au împărtășit cu Trupul și Sângele lui Hristos, învederând prin aceasta unitatea de credință și de neam. În acest Altar străbun al închinării și evlaviei dreptmăritoare Îl aflăm pe Iisus, la Proscomidie, Prunc nou-născut, culcat în iesle, înconjurat și slăvit de cetele îngerești, de grija Preacuratei Maici, Sfânta Fecioară Maria, și închinat de

magi și păstori, vestitorii fericiți ai lucrării dumnezeiești de sub cerul Betleemului.

Prin întrupare, Fiul lui Dumnezeu „S-a făcut asemenea nouă, spune *Sfântul Chiril al Alexandriei*, pentru ca noi să ne facem asemenea Lui, pe cât este cu putință firii noastre și pe cât o îngăduie iconomia reînnoirii noastre cea după har... S-a făcut El ce suntem noi, adică om, pentru ca noi să ne facem ce este El, adică Dumnezeu”². Această învățătură o vestește neîncetat Sfânta Biserică și prin cântările care răsună de veacuri la slujba marelui praznic al Nașterii Domnului: *Cerul și pământul s-au unit, astăzi, născându-se Hristos. Dumnezeu pe pământ a venit și omul la cer s-a suit. Pentru aceasta Dumnezeu cel preainalt s-a arătat om plecat ca să ne atragă pe noi la înălțime.*

Iată, deci, iubiiții mei, cât de înalt, sfânt și dumnezeiesc este pentru noi scopul întrupării Mântuitorului Hristos. Este treapta la care năzuim să ajungem prin ascultarea noastră față de rânduierile statornicite de Sfinții Apostoli și de urmașii lor, păstrate cu sfințenie de Biserica strămoșească, din primele veacuri creștine; prin împărtășirea din unul și același potir de viață dător al lui Hristos, prin dragostea și dăruirea de zi cu zi față de semenii noștri.

Să ne îndreptăm, așadar, mereu privirile, inimile și dorințele către dobândirea acestor frumuseți ale sfintei

² Sfântul Chiril al Alexandriei, *Scrieri*. Partea a IV-a, *Comentar la Evanghelia Sf. Ioan*, „P.S.B.”, vol. 41, București, 2000, p. 23.

noastre Ortodoxii, cu care și-au împodobit sufletele venerabilii noștri străbuni. Ca în niște peceți netrecătoare și sfinte, aceștia au pus curăția credinței în frumusețea bisericilor și în culorile frescelor, în literele pisaniilor, în cuvintele letopisețelor și ale manuscriselor împodobite cu miniaturi, în sculpturile și ferecăturile vaselor sfinte, în armonia arhitecturii, în broderii și odăjdii, precum și în tot ceea ce a însemnat casă, pridvor, poartă sau troiță românească. Din toată această inspirată creație artistică, răzbate ecoul unității de neam, de credință și de grai dintre generațiile care au fost înainte de noi, care sunt astăzi și care cu siguranță vor veni după noi.

Iubiții mei fii duhovnicești,

An de an, în ziua acestui dumnezeiesc praznic, împreună, trăim și noi aievea noaptea cea de taină a Nașterii Domnului. Lumina care a învăluit pe păstori la venirea îngerului, strălucește acum și în cugetele noastre. Asemenea magilor, deschizând vistieriile sufletelor noastre, punem înaintea Domnului credința, nădejdea și dragostea noastră pentru că pacea pe care Domnul Hristos a dăruit-o lumii, sălășluiește acum și în inimile noastre.

În această stare, toți cei care mărturisim dreapta credință, fără nicio deosebire, alcătuim acum, o mare familie, în care Dumnezeu ne este Tată tuturor. Astfel, prin Hristos Domnul, ne-am făcut părtași „ai

dumnezeieștii firi” (II Petru I, 4) și „neam al lui Dumnezeu” (Fapte XVII, 28).

Astăzi Hristos coboară din cer și se sălășluiește mereu în ieslea sufletelor noastre. De aceea, trebuie să-L întâmpinăm cu inimile pline de dragoste pentru El. Să-L lăsăm să renască în sufletele noastre pentru că Dumnezeiescul Prunc ne aduce liniștea și fericirea pe care cu toții ne-o dorim. El coboară pe pământ ca să ne înalțe la cer și să așeze pe capetele noastre cununa vieții.

Dreptmăritori creștini,

Deși trecem prin încercări și crize, fie în domeniul economic, fie în cel spiritual, totuși nu trebuie să ne pierdem credința și nădejdea în Dumnezeu! Am fost și suntem încercați din toate părțile, mai ales de păcătoșenia omului secularizat, egoist, lacom și violent, lipsit de cârna credinței și chiar a rațiunii. Fiecare om are nevoie, mai presus de orice, de acea forță a credinței curate, care să-i insuflă puterea de a trăi și de a sluji semenilor, într-o lume care se schimbă, zguduindu-se din temelii (I Corinteni VII, 31). Din cauza repeziciunii fără seamăn cu care au loc aceste neobișnuite prefaceri ale omenirii, fără conștiința proniei divine, oamenii pot fi înghițiți de tumultul vieții. În fața unui viitor cu un chip atât de greu de întrezărit, creștinătatea trebuie să redescopere mărturisirea adevărului mântuitor în Hristos. Atât pentru secolul acesta, dar și pentru secolele pe care istoria le-ar

mai putea număra, numai Lumina lui Hristos rămâne călăuza omenirii, pentru că întunericul nu o va putea cuprinde niciodată (Ioan I, 5).³

În fața crizei morale și spirituale de azi ne revine tuturor datoria sfântă de a ne împotrivi lucrării dezastruoase de negare a valorilor identității noastre ortodoxe și naționale, vestindu-L, prin felul nostru creștinesc de a trăi și de a ne purta în societate, pe Hristos Cel viu și harul Lui înnoitor și de viață veșnică dătător. Numai așa înțelegem că nu poți fi om deplin fără să fii creștin și că un om, ca și un popor, valorează atât cât a înțeles din Evanghelie⁴.

Luând aminte la aceste cuvinte, trebuie să avem conștiința trează și să mărturisim pe Hristos nu doar prin cuvânt, ci și prin faptă, inspirați de o iubire care nu poate răbda ca semenul nostru să fie vătămat în vreun fel. Dacă fiecare fiu al Bisericii și al țării ar vedea în semenul său încercat pe Hristos pătimind, și dacă ar primi în suflet lumina Lui, atunci s-ar naște acea necesară solidaritate, prin care multe din rănilile sociale de acum s-ar închide, și, totodată, s-ar putea stăvili și nimicitorul torent de imoralitate care se abate nestânjenit – pe căi ce ar trebui să slujească educației și culturii, nu viciului – asupra copiilor și tinerilor noștri, încercându-se întinarea

³ A se vedea *“Către Popor”* - Pastorală Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe din Grecia, Atena, 4-7 octombrie 2011.

⁴ Simion Mehedinți, *Poți fi om deplin fără să fii creștin?*, Editura Cartea românească, București, f.a., p. 54.

sufletelor lor nevinovate și șubrezenia moralității societății de mâine.

Pe lângă lipsurile de tot felul, își fac apariția sărăcia sufletească, egoismul, pornografia⁵, înnăsprirea față de semenii, indiferența față de cei în suferință, față de cei sărmani, de orfani, de copiii și bătrânii abandonati. Crăciunul este privit drept praznicul milosteniei și al facerii de bine... Sunt astăzi atâția frați de-ai noștri lipsiți și îndurerați, în suferințe de tot felul și cu obrajii înlăcrimați de neajunsurile vieții. Să ne străduim, pe cât ne stă cu putință, să le alinăm suferințele, să le plinim lipsurile și să le schimbăm lacrimile în zâmbete de bucurie. În spitale, în azile, în orfeline, în închisori, pe străzi, sunt atâția suferinzi și bolnavi. Ei toți așteaptă de la noi un ajutor frățesc, o vorbă bună și mângâietoare, un cuvânt de îmbărbătare, un gest al dragostei de semenii. Să le facem, așadar o bucurie, oricât de mică ar fi! Acesta a fost, de altfel, și îndemnul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române adresat preoților și credincioșilor de la parohii prin intermediul Pastoralii ce s-a citit în prima duminică din acest post.

În fața atâtor încercări, să lucrăm pentru întărirea și sporirea iubirii părinților față de copii și a copiilor față de părinți, precum și a iubirii curate a soților între ei, păstrând dreapta credință și dreapta viațuire pe care le-

⁵ A se vedea Virgiliu Gheorghe, *Pornografia – maladia secolului XXI*, Ed. Prodormos, 2011.

am moștenit de la părinții și strămoșii noștri de-a lungul veacurilor, ca popor creștin⁶.

Să creștem copiii și tinerii noștri în virtute și sfințenie, să-i învățăm să găsească în rugăciune izvorul iubirii curate. Să-i obișnuim pe tineri mai mult cu participarea la viața Bisericii, decât să petreacă în izolare și în însingurare în fața televizorului⁷ sau pe internet. Prin televizor „avem acces la o cantitate foarte mare de informație, pe care însă n-o putem valorifica cu adevărat. Informația care nu este asimilată prin experiență și printr-o așezare sufletească, printr-un discernământ valoric și moral, este mai degrabă dăunătoare... Orice tip de informație care nu este verificată prin experiența noastră și în relațiile cu ceilalți ne dă doar impresia unei cunoașteri, însă de fapt ne dezorientează. Utilizarea televizorului mai poate contribui și la slăbirea relațiilor inter-umane ca atare. Cu cât stăm mai mult la televizor, cu atât avem mai puțin timp să interacționăm cu oamenii reali, cu cei din jurul nostru. La fel și-n cazul calculatorului! Ultimile cercetări în domeniu arată că se pot produce modificări de personalitate semnificative. Cu cât consumul de internet și televiziune este mai mare și se face începând de la vârste mai fragede, cu atât modificările sunt mai pronunțate...”⁸.

⁶ P.F. Patriarh Daniel, *Iubirea părintească - temelia vieții umane. Pastorală de Crăciun*, București, 2008, p.8.

⁷ A se vedea Virgiliu Gheorghe, *Efectele televiziunii asupra minții umane și despre creșterea copiilor în lumea de azi*, Ed. Prodromos, 2006.

⁸ Conf. dr. Sebastian Moldovan, *Este nevoie de oameni capabili...*, p. 53.

Iubiții mei fii duhonițești,

Ne apropiem de un nou an. La cumpăna dintre anul care trece și cel care vine, să ne adunăm gândurile și să ne rugăm ca cel ce vine să fie un an mai bun. După cum cunoaștem, anul acesta a fost consacrat în Biserica noastră omagierii Tainei Sfântului Botez și Tainei Sfintei Cununii, având în vedere că atât Taina Sfântului Botez, cât și Taina Sfintei Cununii, stau la baza familiei creștine. Anul 2012 a fost proclamat, prin Hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ca „An omagial al Sfântului Maslu și al îngrijirii bolnavilor”, urmărindu-se: susținerea și promovarea învățaturii de credință ortodoxă despre Taina Sfântului Maslu; aprofundarea pastorală și practică a Tainei Sfântului Maslu prin cercetarea și îngrijirea bolnavilor; actualitatea temei în viața Bisericii și a societății; necesitatea pregătirii din timp, prin studii, articole, cărți de reflecție și manifestări cu caracter liturgic, duhovnicesc, educativ, social-medical și teologic-științific pe parcursul întregului an, a evidențierii acestor activități prin mijloacele media și publicistice ale Bisericii noastre.

Pășind pragul Noului An, la trăirile luminoase din aceste zile, alăturăm și bucuria noastră că anul acesta, cu prilejul hramului Catedralei Patriarhale, ne-am putut închina la moaștele Sfântului Apostol Andrei, Ocrotitorul României. Bucuria s-a prelungit și în Eparhia Giurgiului,

întrucât cu ocazia evenimentelor legate de sfințirea bisericii „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” din orașul italian Genova, în semn de recunoștință pentru participarea Noastră, Pr. Sorin Filip, Protopopul de Liguria, ne-a oferit părțile din moaștele Sfântului Apostol Andrei și ale Sfântului Maxim Mărturisitorul, care vor fi așezate în noua biserică a Mănăstirii Sfântul Mare Mucenic Gheorghe din Giurgiu, pe care, din voia lui Dumnezeu, am început să o construim. Iată, așadar, ce dar minunat pentru noi, ca după aproape două mii de ani, Sfântul Apostol Andrei, cel întâi chemat, să se întoarcă pe meleagurile unde a propovăduit Evanghelia lui Hristos.

Iubiții mei,

Cu aceste gânduri și povețe duhovnicești, Vă îmbrățișez în dragostea lui Hristos și Vă doresc tuturor să prăznuiți Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei cu pace, sănătate și alese bucurii, potrivit datinii străbune. În noaptea de 31 decembrie 2011 spre 1 ianuarie 2012 și în ziua de Anul Nou, să înălțăm rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu pentru binefacerile primite de la El în anul 2011 și să-I cerem ajutorul în toată lucrarea cea bună și folositoare pe care o vom săvârși în anul nou 2012. Totodată, Vă îndemnăm ca și în anul următor să Vă aduceți obolul Dumneavoastră pentru continuarea lucrărilor la Catedrala

Mântuirii Neamului, simbolul unității dintre generații și al românilor de pretutindeni.

Împărtășindu-Vă părintească binecuvântare, rugăm pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Domnul vieții și al păcii, să Vă dăruiască toate cele de folos, bucurându-Vă de aceste sărbători întru mulți ani.

Al Vostru părinte duhovnicesc, de tot binele doritor și către Domnul rugător,

La mulți și binecuvântați ani!

Al vostru către Hristos-Domnul rugător,

† AMBROZIE

Episcopul Giurgiului